

14395

ՀԱՆՐԻ ԲԱՐԲՅՈՒՍ

Յեռ
մեղադրու
մ

32

F-34

ՊԵՏԱԴԱՆ ԻՍԶՈՂՐԱՏՔԱԴԱՐԱՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1933

32
F-34 UY

10 1 MAR 2013

26 SEP 2006

1 DEC 2009

ՀԱՆՐԻ ԲԱՐՔՈՒՅ

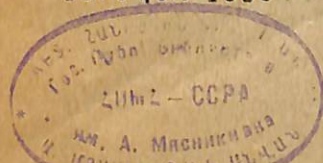
Յ Ե Ս

324
37

Մ Ե Ղ Ա Դ Ի Ո Ւ Մ

Ե Մ

ՊԵՏԶՐԱՏ ՌԱԶՄԶՐԱՏԲԱԺԻՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1993

ՅԵՍ ՄԵՂԱԴՐՈՒՄ ԵՄ...

Յես մեղադրում եմ պատերազմից հետո ձեզը մյուսին հաջորդած ֆրանսիական բոլոր կառավարություններին այն բանում, վոր նրանք ապաստարան են տվել, հովանավորել են, ոգնություն են ցույց տվել, դրդել են, ֆինանսավորել են ու զինավորել ամեն տեսակի սպիտակ գվարդիական խմբակցությունների, վոր իրենցից ներկայացնում են միջազգային վոճրագործների կազմակերպություն, նպատակ դնելով սպանություններ կատարել և պատերազմ նախապատրաստել:

Յես մեղադրում եմ այդ կառավարություններին այն բանում, վոր նրանք պատասխանատվություն են կրում այն սպանությունների համար, վոր կատարել են այդ բանդիտները, վորոնց բազմաթիվ խմբակներն իրենց շոշափուկները տարածում են ամբողջ աշխարհում և վորոնք բուն են հյուսել Ֆրանսիայում:

Յես նամանավանդ մեղադրում եմ Տադդիեյի կառավարությանն այն բանում, վոր նա պատասխանատու չէ ֆրանսիական վոստիկանություն հետ կապ ունեցող սպիտակ գվարդիական Գորգոլովի կատարած սպանություն համար:

Յես մեղադրում եմ Տադդիեյին այն բանում, վոր նա առավել հրեշավոր, քան ծիծաղաշարժ կոմեդյա յեր խաղում պրոպագանդայի միջոցով և ձեռնածու վաճառված մամուլի ոգնությամբ լուրեր տարածելով այն մասին, իբրև թե Գորգոլովը բայլելիկ է, «Նեո-բայլելիկ է» կամ բայլելիկների ձեռքին զենք է, — ստոր գալարություն, վորն այնու ամենայնիվ ոգտագործվեց բանվոր դասակարգի բոլոր թշնամիների կողմից: Յես պատկանում եմ մարդկանց այն խմբին, վոր

Պետերադի տպարան
Դրվ. 8000 (Բ)
Հրատ. 2432
Պատվ. 3494
Տիրած 3000

Սրբազրեց Հ. Սառիկյան

բոնք պատրաստ են վերջին կաթիլ արյունը և իրենց ամբողջ կյանքը դոհել, վորպեսզի մարդկային լացն մասսաները վերջնականապես ազատագրվեն ուրիշ մարդկանց կողմից կեղեքվելուց և հարստահարվելուց: Յեւ վոչ մի ահաբեկություն, վոչ այլ միջոցներ չեն կարող հարկադրել ինձ փոխել իմ կարծիքը, վորը հանդիսանում է նմանապես և իմ պայքարի զինակից ընկերների կարծիքը: Բայց յես ընդունակ չեմ լերազանքները վորպես իրականություն ընդունել և այնպիսի բան ասել, այնպիսի կարծիք հայտնել, վոր ակնհայտնի և ստուգված չլինի: Խոսքն ինձ համար հանդիսանում է նաև գործողություն: Յես կշռադատել եմ այն ամենն, ինչ գրում եմ այժմ:

Յես ընդգծում եմ, վոր իմ առաջադրած մեղադրանքն ընդգեմ միացիալ բանդիտական կազմակերպությունների, վորոնք ձգտում են անհատական ու կոլեկտիվ սպանությունների և վորոնց թելերը գտնվում են ֆրանսիական գլխավոր շտաբի և կառավարության ձեռքում, տարածվում է վոչ թե բոլոր եմիգրանտների վրա, այլ միայն եմիգրանտների այն հատուկ կատեգորիայի վրա, վոր իր ձեռքում հսկայական միջոցներ ունի: Նրանց անպատիժ մնալն անհանդուրժելի յե, և մենք չենք հանդուրժի այն:

Յես հիմնավորում եմ կոնկրետ փաստերով մեղադրանքը, վորը ձևակերպում եմ ընդգեմ այն մախինացիաների և հանցագործությունների (վորոնց ցուցակը դեռևս չի վերջացել), կատարված շպիոնների, պրովակատորների և ապաշների բանդայի կողմից, շնորհիվ իշխանությունների անթույլատրելի և խայտառակ հովանավորության: Այդ փաստերն իրենց ամբողջ պարզությամբ արդեն մի քանի անգամ բերված են

յեղել «Յուլմանիտեյում», ըստ վորում, նրանցից և վոչ մեկը չի հերքվել: Յես կրկին բերում եմ այդ փաստերն ընդհանուր գծերով և իրենց ամբողջ անկողմնակալությամբ:

ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

Կոլչակի, Յուդենիչի, Դենիկինի և Վրանգելի զագրելի սպիտակ բանդաները պաշտոնապես ճանաչելը, նրանց ղեկավարն ոգնություն ցույց տալը և զենք մատակարարելը, — այդ ամենը հետպատերազմյան պատմության մեջ գրված վորոշակի փաստեր են: Պարոնայք Կլեմանտները և Միլերանները ֆրանսիական հարկատուներից հարյուրավոր միլիոններ վերցնելով, տվել են Ռուսաստանի վողջ շրջանները հրի ու սրի մատնած ալդ թոկից փախածներին:

Յերբ Վրանգելը դուրս շարտվեց նոր Ռուսաստանից, ֆրանսիական կառավարությունն ամեն միջոց ձեռք առավ՝ պահպանելու նրա բանակի կադրերը, համաձայն իր ներքին և արտաքին քաղաքականության սոցիալական ռեակցիայի նպատակների:

Սոցիալական և քաղաքական ռեակցիայի այդ ակտիվ կենտրոնի կազմակերպումը՝ պաշտոնական իշխանությունների հովանավորությամբ՝ այնպիսի չափեր ընդունեց, վորպիսիք դժվար է պատկերացնել և վորոնք ապշեցրին, — ճշմարիտ է, միաժամանակ, — պատգամավորների պալատին, չերբ այդ մասին խոսվեց պարլամենտական ամբիոնից, Կուտեպովի գործի առնչությամբ, ապշեցրին նաև ֆրանսիական հասարակության,

Այս հոդվածը գեղեզված է «Յուլմանիտեյի» № 12364-ում, 1932 թ. հուլիսի 12-ին Տպագրվում է համառոտաժ:

վոր յերեք անգամ, այն է՝ 1930 թվի սեպտեմբերին և 1931 թվի ռոստոսին ու նոյեմբերին տեսել եր, ինչպես սպիտակ գվարդիական զինքերը զենքը ձեռքին պաշտոնապես համաքաջվում եյին հաղթական կամարի մոտով:

«Ռուսական համազինվորական միություն», վորի գլխավոր շտաբը, վոր գլխավորում է գեներալ Միլլերը, գտնվում է Փարիզում և միավորում է մոտ 15 խոշոր զինվորական կազմակերպություններ և 140 կադակային խմբակներ: Այդ խոշոր ռազմական ուժը ամեն որ զինվորներ ու լուսկերներ և հավաքադրում եմիդրանտական յերխտասարդության շարքերում: Գեներալ Միլլերը անգլիական «Րեֆերի» ժուրնալի թղթակցին տված ինտերվյուի մեջ խոստովանել է, վոր նման ռազմական կազմակերպություն ստեղծել և նրա անհրաժեշտ պարագաները հոգալը հնարավոր է յեղել բացառապես «Հնորհիվ Ֆրանսիական կառավարությունների բարեկամական վերաբերմունքի»: Հարցը վերաբերում է վոչ թե այս կամ այն զադանի հաղորդագրություններին: Բավական է կարդալ «Ռուսական համազինվորական միության» տեղեկատուի հառաջաբանը, հաւանալու համար այդ շարժման չափերն ու ռազմական բնույթը: Նրա նպատակն է — պատերազմ Ռուսաստանի հետ: Իսկ առայժմ նա բոլոր յերկրներում ոգնում է վոստիկանությանը՝ կովելու պրոլետարիատի դեմ:

Մի քանի ամիս առաջ գեներալ Միլլերը դիտում կատարեց Յեմբուրայում ունեցած իր ուժերի: Լեհատանում, ուր նա կապ է հաստատել լեհական գլխավոր շտաբի պետ Պիստորի հետ, գեներալ Միլլերին արքայական պատիվներ մատուցվեցին: Այդպիսի հանդիսավոր ընդունելություն ցույց տրվեց նաև Բալկան-

ներում: Բուխարեստում և Ֆրանսիայի վասսալ բոլոր պետություններում նրան դիմավորեցին իշխանության պաշտոնական ներկայացուցիչներ ու գեներալներ: Նա հրապարակորեն շնորհակալություն հայտնեց հաւաքավարական պետության, իրեն արված աջակցության համար և բոլոր այդ պճնադուգված վոսկե ուսադրակները, շքեղ համազգեստներ հագած, փառահեղ ժողովներում բացարձակորեն հանդես եյին գալիս ֆրանսիայի հովանու տակ միասնական ճակատ ստեղծելու ընդեմ ԽՍՀՄ-ի:

Դեներալ Միլլերը հրապարակով հայտարարեց.

«Մենք պատրաստ ենք պատերազմ սկսելու: Մենք սպասում ենք համապատասխան մոմենտի միջազգային դուրբան մեջ յեվ Ֆրանսիական ոգնությամբ, վորք քվելու յե մեզ բայլեմիկներին տալով և ձգող պեսոյություններից մեկի կողմից»:

Հեռավոր Արևելքում տեղի ունեցող վերջին դեպքերի կապակցությամբ, Փարիզում գեներալ Դրագոմիրովի նախագահությամբ տեղի ունեցավ գլխավոր շտաբի սպաների միության ժողով: Քննության առնվեց Ճապոնիայի հարձակմանն ոժանդակելու անհրաժեշտության հարցը և դրա առնչությամբ գեկուցումով հանդես յեկավ Դոմայի նախկին անդամ Վոստրոգինը: Դոնի կազմակերպի ատաման Բոգանսկին հանդես յեկավ հակախորհրդային բուֆերային պետություն ստեղծելու առաջարկով, վորի կազմում պիտի մտնեյին Մանջուրիան, Ներքին և Արտաքին Մոնղոլիան: Այդ պետությունը պետք է դառնա ԽՍՀՄ-ից խլած Չին-Արևելյան յերկաթգծի տերը: Բոգանսկու կարծիքով «համազինվորական միությունը» կարող կլինի վոտքի հանել 300 հազար մարդ:

Տարդ'ելի մինիստրության որոշ գլխավոր շտաբ-
ների և ցարական եմիգրանտների մեջ յեղած կապերն
առավել ևս ամրապնդվեցին, շնորհիվ գեներալ Վելզա-
նի հետ կապված գեներալ Սեկրետևի գործունեյու-
թյան: Այդ Սեկրետևն անմիջական դեր էր խաղում
Պանար-Լեասոր, Գոչկիս և Շենկյեր գործարաններին
հանձնած ձապոնական ռազմական պատվերներում, և
նա բոլոր ռազմական գործարաններում ստեղծեց
շտրեյկբրեյսերների կադրեր:

ՍՊԻՏԱԿ ԲԱՆԴԻՏՆԵՐԸ ՀՐԱՉԳՈՒՅՑԱՆ ԵՆ ՎԱՐԺՎՈՒՄ

Ֆրանսիայի հարավում կա մի մեծ քաղաք, — լես
շատերից միայն մեկ որինակ եմ վերցնում, — ուր պե-
տական իշխանության մի ամբողջ շարք ֆունկցիաներ
բացառապես սպիտակներին և հանձնված: Որվա մի
մասում նրանք լինելով բանվորներ, միշտ ձեռքի տակ
ունեն իրենց զենքը և զինվորական հագուստ ու պատ-
րաստ են արձագանքելու իրենց իշխանավորի կոչին:
Ամեն տեղ ռազմական պահեստներ են: Մի քանի գոր-
ծարաններ շատ սպիտակ գվարդիական զինվորներ են
վարձել և այդ ժամանակավոր բանվորները ֆրանսիա-
կան և ոտարազգի իսկական աշխատավորության
զրկում են հացից, վերջիններիս դեմ դուրս գալու
նշանի սպասելով:

Շենկյերի գործարաններում աշխատում և վրան-
գելյան սպիտակ բռնակի մի ամբողջ եսկադրոն, — Թ-րդ
կազակյան դրազունյան գնդի մնացորդները:

Սպիտակ պրովակատորների «Ժամապահ» (Уаcовоѣ)
որդանում կարելի չէ կարդալ Խզեր դեպարտամենտի

ռազմականացնելու վերաբերյալ: Այդ սպիտակներն
ունեն իրենց դպրոցները, իրենց ռազմական գիտու-
թյան կուրսերը, ակումբներ, կոպերատիվներ: Նրանք
ունեն ռազմական ակադեմիա, վորը, Միլլերի իր իսկ
ասելով, չի կարողանում բավարարել բոլոր ցանկա-
ցողներին, և ուր սովորում են 10 հազար սպիտակ
սպաներ (այդ թիվը մատնանել է ինքը Միլլերը):
Մադոնազել, Կոլիդել, Միլլե փողոցներում կան հա-
տուկ զինվորական կուրսեր: Մարդիկ, վորոնք չեղա-
դում են ապագայում հրացանազարկ անել ոռւս կամ
ֆրանսիացի ժողովրդին, ամեն ուր հրաձգության վար-
ժություններ են անում դ'Ալամբեր փողոցում: Սենա
և Ուազի դեպարտամենտում գործարաններից մեկի
սպիտակ բանվորներն ամեն կիրակի հրաձգության
վարժություններ են անում ֆրանսիական բանակին
պատկանող հրաձգային դաշտում: Գրենդելում սպիտակ
գվարդիականներն ունեն իրենց զին վորական հրա-
ձգարանները, իսկ մերձծովյան Ալլա շրջանում նրանք
նույնիսկ ռադիոկայան ունեն:

Բայց այդ բանը նկատելի չէ վոչ միայն ֆրան-
սիայում:

Վրանգելի ջախջախվելուց հետո 40 հազար վրան-
գելականներ տեղավորվեցին Բալկանյան լեռներում,
ըստ վորում նրանցից շատերը պահպանել են իրենց
տարազը և շարունակում են իրենց ծառայությունը:
Այդ բանը լես տեսել եմ սեփական աչքերով: Բեղբրադի
փողոցներում նրանք հպարտորեն հայտարարում են,
վոր իրենց գեմվում են այստեղ վոչ միայն Ռուսասանի
հետ կռվելու համար, այլ յեվ կոստրելու այդ սրիկաներին
յեվ բուլլ չսալու սերբիական ու բուլգարական պոլեսարիա-
թին ձեռք բերելու այն, ինչ ձեռք բերեց ռուսական պո-

լեւարիաք մախկին ցորական իմպերիալում:

Ուրիշ կենտրոններ կան Շանհայում, Տյանցզինում, Սարբինում, Ճապոնիայում: Գոյություն ունի ուրալ-ամուրյան բաժանմունք իր կազմերով Կորեում, Ֆոր-մոզայում և Սովկարդոյում:

Գեներալ Միլերին յենթակա գեներալ Դիտրիխսը դիմում է Ֆրանս-չինական բանկին Շանհայում՝ դրամ ստանալու միջնորդութամբ: Գեներալ Սմիրնովսկին և ռազմածովային սպա Դմիտրեսկին աշխատում են Բալթիկ չերկրների ֆրանսիական ղեկավարութուններում և ոգնում են հակահետախուզության:

Ֆինլանդայում սենատոր Բելգարդտի վորդին, Եստոնիայում գեներալ Բոնը, Լատվիայում ռազմածովային սպա Պոտոլինը ղեկավարում են սպիտակ զվարդիական ռազմական կազմակերպութունների աշխատանքները:

Նյու-Իորքում ստեղծված է «Պետրոս Մեծի ընկերութուն», Մարտինովի՝ Մոսկվայի պահնորդական բաժնի նախկին պետի՝ զլխավորությամբ:

Չմոռանանք, վոր սպիտակ զվարդիական գինլորական կազմակերպութուններ կան նույնիսկ Ավստրալիայում և Հարավային Ամերիկայում: Ց հաղար սպիտակ զվարդիականներ ծառայում են ոտարեկրոյա լեզեոնում Մարոկկոյում և Հնդկա-Չինում:

Միթե կարող ե պետության մեջ այդ պետությունը, այդ հավելլալ պահետի վոստիկանությունը սերտ կապ չունենալ այս կամ այն չերկրների վոստիկանության հետ, կամ, ավելի ճիշտ, միջազգային վոստիկաթյան հետ (վորովհետեւ ամեն մարդ գիտե, վոր վոստիկանությունն առաջին հերթին զբաղվում է քաղաքական գործունեյությամբ, լինի այդ ֆրանսիական Ռիվ գործարանում աշխատող սպիտակ բանվորներին

հակահետախուզությունը, բոլղարական պահնորդական բաժինը, ռումինական սիգուրանցան, չեհական դեֆենզիվը):

ՈՁԻ ԲՆԵՐ

Բացի «Համազինվորական միութուն», գինվորական դպրոցների, զլխավոր շտաբների, չերիտասարդության զորակոչի զուտ ռազմական կազմակերպություններից, բացի կուլտուրական և ֆինանսական կազմակերպությունների, վորոնք չես այստեղ ամբողջությամբ թվել չեմ կարող—տեղի սղության պատճառով, ցանցի նպատակներից, սպիտակ զվարդիականներն ունեն նաև կազմակերպությունների հասուկ ցանց, վորոնց նպատակն է ՍՍՀՄ-ի դեմ ուղղված սեռորիսական ակսեր յեվ սաբոսաժի ակսեր կասաբելը:

Այդ կազմակերպություններն աշխատում են գեներալ Միլերի շտաբի հետ սերտորեն կապված և ոգտվում են իշխանությունների առատ հովանավորությամբ:

Նախ և առաջ «Ռուսական կեմստոնական միավորությունը»: Այդ կենտրոնական կազմակերպությունը հավաքադրում է եմիգրանտների շարքերում յեղած բոլոր հակախորհրդային տարրերին և բաշխում է առաջադրությունները: Միավորության զլուխ կանգնած է նախկին նավթանցեբեի սեր Ղուկասովը, վորը հրատարակում է «Վերածնունդ» (Возраждение) որգանը, վորի մեջ Գորգուլովը տպագրել է իր կոչերը: «Վերածնունդը» տարիների ընթացքում այլ սպիտակ զվարդիական որգանների հետ միասին Յեվրոպայում աղմկալից կամպանիա յե տանում, ձգտելով իրենց տեղո-

րիստական ազիտացիայի ոգնությամբ կոնֆլիկտ առաջ բերել խորհրդային միության հետ:

Ապա գալիս ե «Ռուսական ազգային կոմիսե»-ն: Նրա նպատակն է «Լինել հավատարիմ զինված պալքարի սկզբունքներին և մշտական կապ պահպանել սպիտակ բանակի հետ: Նրան վոգի ներշնչողը հանդիսանում է պրոֆեսոր Կարաճեվը, ռուսական ամենազղվելի տեսակի յեկեղեցականների քաջալերիչը, Դենիկինի, Վրանգելի և Կուտեպովի միջավոր աշխատակիցը:

Բուրյյեվը, եքս-հեղափոխական, մեղորդամայից վերցրած դավաճանի մի տիպ, տխրահուշակ Իզվոսկու բարեկամը, սպիտակ տեռորի առաքյալը, վոր մասնակցությունն է ունեցել մի շարք հակախորհրդային դավադրությունների ու վոստիկանական պրեֆեկտուրայի ու «Սյուրտե ժեներալի» աշխատանքներին, վորոնց աշխատակիցն է:

Ինչ վերաբերում է Ֆյոդորովին, ապա նա կանգնած է եմիգրանտական յերիտասարդություն մեջ տարվող «դաստիարակչական» աշխատանքի գլուխ: Այդ աշխատանքը ֆինանսավորում է Դեսեդիկցը, վորը հրապարակով հայտարարել է, վոր նա իր հսկայական յեկամոտներին մի մասը նվիրաբերել է հնարավորին չափ շատ սպիտակ գվարդիական կազմակերպություններ ստեղծելու համար, վորոնց նպատակն է խորհրդային իշխանությունը տապալելն ու կապիտալիզմի վերջնական հաղթանակն աշխարհում: Ֆյոդորովը «Պայֆառ Ռուսաստանի համար» (Борьба за Россию) թերթի խմբագիրներից մեկն է, վոր ազիտացիա յե մղում հոգուտ պոգրոմի և տեռորի:

Պ. Ստրովն — «Ռուսաստան յեվ սլավոնականություն» (Россия и славянство) թերթի խմբագիրը տեռոր ու

սարսափ է քարոզում: Իր ժամանակ նա վրանգելի մոտ յեղել է արտաքին գործերի մինստր: Նա սերտ կապված է Միլ'երանի և ուրիշների հետ ու նրա որդանն ոժանդակությունն է ստանում չեխական ֆաշիստների առաջնորդ Կրաւարժի կողմից:

Նախկին ռուսական արդյունաբերողների կազմակերպություն «Տորգպրոմ» (Торгпром), վոր կատաղի պալքարում է ԽՍՀՄ-ը ճանաչելու դեմ, պալքարում է այժմ զինված ինտերվենցիա կազմակերպելու ԽՍՀՄ-ի դեմ: «Տորգպրոմի» գլուխ կանգնած են Դեմիսովը, Տրեսյակովը, իսխան Մեչեսլիկին, Ռյաբուսիսկին, Ղուկասովը, Մանրաճեվը, Նոբելը, Լիանոզովը — նախկին արդյունաբերողներ ու նավթահանքերի տերեր:

«Տորգպրոմի» և «Զեմսկի սալուզի» հետ կապված փոխադարձ վարկի բանկը զբաղվում է սպիտակ գվարդիական կազմակերպություններին ֆինանսավորելով:

Բոլոր այդ մարդիկ այն մասին են միայն մտածում, վորպեսզի կրկին յետ ստանան իրենց հին գործարաններն ու նավթահանքերը (ի դեպ, հիանալի բեկոնստրուկցիայի յենթարկված), արյան մեջ խեղդելով ռուս ժողովրդին: Նրանք խոշորագույն ոժանդակություն են ցույց տալիս սպիտակ բանակին, բոլոր հակահեղափոխական անտիսեմիտական խմբակցություններին և բոլոր այդ հրձիգների, մարդասպանների ու կործանարարների լրագրերին: Ֆրանսիական կառավարությունը, մասնավորապես Պուանկարեն, մշտապես սքանչելի ծանոթություն են ունեցել նրանց բանասարկությունների ու դավադրությունների մասին: «Պրոպարտիայի» դատավարություն ժամանակ Մոսկվայում, բոլոր այդ վնասարարները խորհրդային դատարանի կողմից մերկացվելով, խոստովանեցին այդ կուսակցու-

Թյան ունեցած սերտ կապը ֆրանսիական կառավարության և գլխավոր շտաբի հետ: «Տորգպրոմը» սպիտակ կազմակերպություններին և հասնել 750 հազար կրոն: Նրա այժմյան բյուջետում նշված է 7 միլիոն, բացառապես սպիտակ գվարդիական տեռորիստական բանդաներին ոժանդակելու համար:

Բայց այդ դեռ բոլորը չէ: Դեռ ևս շատ կա, վոր ցուցակը վերջանա: «Բարձրագույն միապետական խորհուրդ», «Ս.բապա-կեր», «Կայսերական յերիսառադական միություն», վորի նախագահ Ռուզսկին վոստիկանական պրեֆեկտուրայի գործակալ է: «Ռուս գաղթականների կոմիտե» Գենեգո փողոցի վրա, Մակլակովի նախագահությամբ, վորը կիսապաշտոնական ղեկավարություն է հանդիսանում, «Համալսարանական յերիսառադուրյանն ոգնոյ րնկերություն», վորին ոժանդակում է Դեսերդիգըր, «ապագա կապիտալիստական Ռուսաստանի համար կադրեր պատրաստելու» նպատակով:

ՍՊԻՏԱԿ ԳՎԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԵՐԵՆՍԿԻՆ

Գոյություն ունի նմանապես և նախկին ժամանակավոր կառավարության ղեկավար Կերենսկու խմբակը, վոր հրատարակում է «Կեդեվադ Ռուսաստան» (Угнетенная Россия) և «Որե» (Дни) սպիտակ որդանները:

Հիշեցնենք, վոր Կերենսկու խմբակը Ռուսաստանում Հոկտեմբերյան հեղափոխության ժամանակ ֆինանսավորվում էր ֆրանսիական գլխավորական միսսիայի կողմից: Այդ խմբակը կազմակերպեց յերկաթուղիների սաբոտաժ, վորի գլուխ կանգնած էր նախկին

ցարական սպա Մ. Դավիդով, վորը սերտ կապեր ուներ ֆրանսիական սպաների հետ:

Կերենսկու ծրագրերն և պայքար մղել ընդեմ ԽՍՀՄ-ի, պայքար, առանց վորև և միջոցի առաջ կանգ առնելու: Թող թեկուզ ամբողջ Ռուսաստանը Կովկասի ու Սիրիի հետ միասին, թող հին կոնտինենտի ամբողջ կեսը թալանի ու խորտակման յենթարկվի, միայն թե քշվեն բայլշեիկները, վորոնք նրա ձեռքից խլել են իշխանությունը:

Իհնչ միջոցներ և առաջարկում Կերենսկին: Սպիտակ տեռոր, սաբոտաժ և թալանչիական պետությունների ռազմական հարձակում. յերբ ամբողջ կոնտինենտը ավերակ կլինի, այն ժամանակ նա միայն պատրաստ է վիճաբանել մյուս սպիտակ գվարդիական ֆրակցիաների հետ: Իսկ առայժմ նա սխտեմատիկ կերպով ամբաստանում է սոցիալիստական Ռուսաստանը, այդ բանին հասնելու համար զգվելի և հիմար միջոցի ղիմելով — հարյուր հազարավոր փաստերից վերցնելով լոկ նրանք, վորոնք անբարենպաստ են կամ անբարենպաստ տպավորություն են թողնում այժմյան խորհրդային ռեժիմի համար: Կերենսկին սպիտակ գվարդիական է — ճիզգլիթական ղիմակով:

Գոյություն ունի «Պայաբ Ռուսաստանի համար» տեռորիստական խմբակ, պաշտոնական բաժնի գործակալ Բուրցեվի, նախկին միսսիայի Ֆյոդորովի, նախկին սոցիալիստ Մեյգոլնովի և ուրիշների ղեկավարությամբ:

Կա նաև «Ռուսական հեմարսուրյան յեղբարություն», կապված «Համագինվորական միության» որդան «Վեռոմնունդի» «Ժամապանի» և Միլիերի շտաբի հետ: Այդ խմբակցությունը գործում է համաձայն լեհական

գլխավոր շտաբի լեռնորդ սեկցիայի գերեկտիֆիկացիայի և ոգտվում է նրա ֆինանսական ոժանդակությամբ:

Յերբ «Յեղբարությունը» պետք է հանդես գա տեղադրված հաստատություններ հետապնդող հաղորդագրություններով, «Ժամապահը» պատրաստ է նրա սպասին: Այդ բանում համոզվելու համար բավական է կարդալ այդ որդանի մի քանի համարը:

Պետք է, վերջապես, ասել, վոր բոլոր այդ կազմակերպությունները — միությունների, միավորումների, կոմիտեների, տորգպրոմների — շուրջը կան նաև մի շարք ավելի մանր խմբակներ (նույն թվում նմանապես և սպիտակ ու կարմիր խաչի աշպես կոչված բարեգործական կազմակերպությունները), վորոնք անմիջականորեն կամ «Համադինվորական միության» միջոցով կապված են ֆրանսիական գլխավոր շտաբի հետ, վոստիկանական պրեֆեկտուրայի, «Մյուստե Ժեներալի», Տարդեյի, Միլերանի ու նմանների հետ:

Փարիզյան սպիտակ կենտրոնն իր բաժանմունքներն ունի արտասահմանում: Լեհաստանում կա «Ռուսական և օւստրոյան լեղբայրության» բաժանմունքը, լեղբայրացած լեհական գլխավոր շտաբի լեռնորդ բաժնի հետ: «Ռուսաստանի համառ ակթիվ պայքարողների խորհուրդն» իր կենտրոնն ունի Հարավ-սլավիայում: «Ռուս գինվորական պատրիսները» հանդիսանում են ռուսական Փաշիստների կազմակերպությունը Բուլղարիայում և Հարավ-սլավիայում: Գլուղացիական Ռուսաստանը գտնվում է Մանջուրիայում և Հեռավոր Արևելքում՝ սերտ կապեր ունենալով Ճապոնական հրամանատարության հետ:

„ՍՊԱՆԻՐ... ՅԵՎ ՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԻ ՅԵ ՈՒՆԵՆՈՒՄ“...

Այսպես է այդ ցանցը: Այսպես է նպատակն սպիտակ ժանտախտի, վորը տարածվել է ամբողջ աշխարհում և մասնավորապես ֆրանսիայում: Բոլոր կարգին մարդկանց մեջ հարց է ծագում. — արդյոք անպատվաբեր չէ մեծ պետության համար վոչ միայն աշխատակցել այդ սոսկալի պարագիտի հետ, վոր ձգտում է արյան մեջ խեղդել ժողովրդին, այն ժողովրդին, վորի հետ նույն պետությունը պաշտոնական դիպլոմատիական հարաբերությունների մեջ է, այլ և հանդուրժել այն:

Բայց անցնենք առաջ և ցույց տանք սպիտակ գվարդիական եմիգրանտների տեղորի իսկական բնութքը, տեղոր, վորը կազմակերպվում է կառավարական վոստիկանության և վոստիկանական կառավարությունների աջակցությամբ: Տեղորի այդ քաղաքականությունը, բացի պատերազմի կոչ լինելուց, արտահայտվել է մի շարք խորհրդային դործիչների սպանությամբ: Մենք տեսանք սպանության բացարձակ կոչեր, նման այն կոչերին, վորոնցով հրապարակ լեկավ միտրոպոլիտ Անտոնին: Այդ «տուրք այլը» 1930 թվի նոյեմբերին գրում է:

«Ռուս ժողովուրդ, Կարմիր դեղը վնասակա պայքար է սկսել մեր հավաքի դեմ: Մեր կոմբեդը չի հանգչի: Յելիք ի պատգամություն քիսոնեական հավաքի: Սպա իր կոմս ցիսներին: Զախալիս սնի գլուխը: Կենդանի մի քոլ նայել ոմի հուսերին: Ժողովրդական տեղոր — ահա սուրս ասվածային»:

Այդ կոչն ունկնդրվեց. Կոնրադին ժենեվում սպա-

նեց Վորովսկուն, Վարշավայում սպանվեց լիազոր ներկայացուցիչ Վոլկովը, Մոսկվայում — Շապոռնիկովը, Տոկիոյում մահափորձ կատարվեց առևտրական ներկայացուցիչ Անիկիևի վրա:

ԱՊԻՏԱԿ ԲԱՆԴԻՏՆԵՐԸ ՓՈԽՈՒՄ ԵՆ ՏԱԿՏԻԿԱՆ

Դրանցից հետո — տակտիկայի փոփոխություն. «Ռուսական կենտրոնական միավորումը» և նրա որդան «Վերածնունդը» քարոզում և մեկնաբանում ելին տերրիտորիական մեթոդների այդ գործնական փոփոխությունը: Այսուհետև մահափորձերը պիտի ուղղված լինեն վոչ թե խորհրդային իշխանության ներկայացուցիչների դեմ, այլ այն պետությունների ներկայացուցիչներին դեմ, վորոնք ղեկավարվողական և առևտրական հարաբերությունների մեջ են Ռուսաստանի հետ՝ հարաբերությունները խզելու և պատերազմ առաջ բերելու նպատակով:

Համաձայն տակտիկական այս փոփոխության, Մոսկվայի չեխոսլովակյան ղեկավարողական միսիայի խորհրդական Վաճեկը անցյալ տարվա դեկտեմբեր ամսին դիմում է մի քանի խորհրդային քաղաքացիներին, վորոնք, հավաքած տեղեկությունների համաձայն, հակահեղափոխականներ են լինում, հրավեր կարկառով նրանց՝ մահափորձ կատարել ԽՍՀՄ-ի ճապոնական դեսպան Խիրոսայի կյանքի դեմ: Վորպես դրա հետևանք սպասվում էր զինված կոնֆլիկտ Ճապոնիայի և ԽՍՀՄ-ի մեջ, Յեթե հաշվի առնվի Մանջուրիայի առանց այն ել լարված դրությունը, Ճապոնիայում ԽՍՀՄ-ի դեմ տարվող սխտեմատիկ կամպանիան և Ճապոնական իշխանության գլուխ կանգնած ազգայ-

նական տարրերի հեշտությունը բոցավառվող բնավորությունները, ապա կասկածից դուրս է, վոր Մոսկվայի ճապոնական դեսպանի սպանության լուրը կայծի դեր կկատարեր վառողի տակառում և Ճապոնիայի ու ԽՍՀՄ-ի մեջ կոնֆլիկտ առաջ կբերեր: Դրան, անտարակույս, հետևելու յեր Լեհաստանի և Ռումինիայի հարձակումը խորհրդային արևմտյան սահմանների վրա: Այդ անգամ, սակայն, փորձը անհաջողության մատնվեց, շնորհիվ ՊԲՎ-ի աչալըջության: Խորհրդային իշխանությունը պահանջեց յետ կանչել Վանեկին, վորը և անհապաղ կատարվեց Պրագայի կառավարության կողմից:

1932 թվի մարտի 5-ին սպիտակ գվարդիական Շտեմեր 5 զնդակ արձակեց գերմանական դեսպանության խորհրդական Ֆոն Տվարդովսկու ավտոմոբիլի վրա, վիրավորելով նրան ձեռքից ու պարանոցից: Գննությունը պարզեց, ըոր Շտեմերը կամենում էր սպանել գերմանական դեսպան Ֆոն—Դիրկենսիմ, վորովհետև այդպես էր սսված Լեհացի Լյուբարսկու գլխավորած տեռորիստական կազմակերպության կողմից նրան տված հրամանում: Այդ Լյուբարսկին արդեն 1928 թվին Մոսկվայում կազմակերպել էր Շապոռնիկովի սպանությունը, վորը ԽՍՀՄ լեկել էր վորպես լեհական ղեկավարողական կուրյեր, միսսիայի անդամ լինելու նրա անձնավորությունը հաստատող փաստաթղթերով:

Գննությունը հայտնաբերեց Լյուբարսկու ունեցած կապը լեհական պաշտոնական շրջանների և սպիտակ գվարդիական կազմակերպությունների հետ: Դեսպանի սպանությանը կամենում էլին ղեկավարողական բարդություններ առաջացնել Գերմանիայի և ԽՍՀՄ-ի

մըջ և այդպիսով Գերմանիային հակախորհրդային ֆրոնտի մեջ գրավել:

ՍՏՈՐ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ռազմական այս տակտիկան մշակվել է վոչ թե Պադոլյայում, վոչ թե գաղտնի խորհրդակցություններում, այլ սպիտակ գվարդիական բանդիտները միանգամայն բաց կերպով վորոշեցին գիտակցաբար և բացարձակորեն դուրս գալ այն չերկրների ականավոր քաղաքացիների դեմ, ուր ապրում էին իրենք և ուր ներքին գործերի միևնույն ժամանակ լենինական վոստիկանությունը, իր հերթին սպասարկելով հետադիմական կապիտալիզմի շահերին, ամեն տեսակ հնարավորություններ եր ընձեռում նրանց՝ աշխատելու և ուռճանալու:

Յեթե մենք կամենում ենք մեղադրական ակտ կազմել, ապա դրա համար նյութ տալիս են սպիտակ գվարդիականներին իրենց հայտարարությունները: Ֆրանսիական և միջազգային սպիտակ մամուլի կոմենտարիաները վառ լույս են սփռում այդ նպատակադրման վրա — պրովակացիայի չենթարկել և ոգտագործել ականավոր ոտարերկրացիների սպանությունը, վորպես քաղաքական պայքարի միջոց:

«Շեքեր — սիմվոլիկ դեմք է — գրում է «Վերածնունդը» (Возрождение) ապրիլի 29-ի համառում: Շեքեր — դա սկսվող տեղում է: Մի քանի օր անց լրագիրը վերադառնում է նույն այդ խնդրին յեվ դրում է. «Շեքերի արձակած գնդակը լսվել է, յեվ նա կդրկնվի: Շեքերի արձակած գնդակը — դա վոչ բե վերջավորությունն է, այլ սկիզբը, վորպեսզի վաղ մի

կասկած չլինի լրագիրն ավելացնում է. Շեքերի արարն իր տեսակի մի քանի է, ուղղված ոտարերկրացիների կողմից բայետիկներին ցույց տված ոգնություն դեմ»:

«Ռուսական կենտրոնական միավորման» կարևոր ժողովի հաշվետվությունը, հրապարակված ապրիլի 26-ի թվում, առավել վորոշակի կերպով հայտարարում է նախատեսվող մահավորձերի մասին, հետևյալ կերպ պատճառաբանելով.

«Բոլոր գրույցներում միանգամայն նոր տոն է գրացվում եմիգրանտների շարքերում: Կարելի չէ մտածել, վոր այդ նոր տոնը հետևանք է ինչ վոր մի նոր բանի, վոր իրականացնում է Շեքերի արձակած գնդակի կապակցությամբ: Այդ կրակոցները ցույց են տալիս խորհրդային իշխանությանն աջակցող բոլոր ոտարերկրացիներին այն պատասխանատվությունը, վոր սպասում է նրանց: Շեքերը քանզի է մեզ համար: Մեզ համար քանզի է ամեն վոք, Ով Ռուսաստանից դուրս աջակց կլինի խորհրդային իշխանությանը տալելուն: Շեքերի ակսր — դա պատմական քվական է: Պեսք է գործել սկսել յեվ մեմք եմք, եմիգրանտներ, վոր պեսք է նախամարտիկի դեր կատարեմք»:

Բաժանովը բացականչում է այդ ժողովում.

«Ռուսների քեմամին նա յե, ով աջակցում է խորհրդային իշխանության, յեվ նման ոտարերկրացիները փոռու կվերածվեն»:

Յեվ այդպես, թող վոչնչանան դեպքաններն ու առաջնորդները պետությունների, միայն թե պատերազմ սկսվի, թող վոչնչանան 160 միլիոն բանվորներն ու գյուղացիները սոցիալիստական հանրապետությունների, միայն թե կրկին լեռ ստանան իրենց մեծա-

րանքներն ու հարստությունները պարոնայք եմի-
զրանտները, թող ավերակներ լինե՞րանք, ուր
այժմ ստեղծվում է սոցիալիստական քաղաքակրթու-
թյուն:

Առավել անկեղծ է, յեթե այդ հնարավոր է, «բոլոր
ռուսներին վեհ հոգիներով, Շտերնի վոգով տողերվե-
լու» դիմումը: «Վերածնունդի» խմբագիրներից մեկը,
Յաբլոնովսկին, Ռիգայում լույս տեսնող «Այսոր» (Се-
годня) թերթում ավելի վորոշակի է շեշտում այդ:

«Շտերնի արաբը հսկայական օրաթերթի պար-
տիսների տակալում: Դա նշանակում է ուստի սեռ-
փոխանակության փոփոխություն, Այդ փոփոխու-
թյան ֆազիսական իմաստը կարելի է հանգեցնել հե-
տևյալ բաներին. «Մի կրակեցե՛ք բալեթիկյան հրե-
նգուկների վրա: Մեզ համար շահավետ է, ամեն կող-
մից շահավետ է փոխել նշանակե՛ք յե՛վ իսրայել ոստ-
երկրացիներին. նշանավոր ոստերկրացու վրա ար-
ձակած գնդակը բալեթիկներին ավելի մեծ յե՛վ լուրջ
անախորժություններ կարող է պատճառել յե՛վ նույն-
իսկ ֆազիսական բարդություններ առաջացնել»:

Ի՞նչ է ասում Կերենսկու որդան «Ռեբը» թերթը
ոտարերկրյա ղեկավարի վրա կատարված մահափորձի
առթիվ:

«Մենք մեր առաջ ունենք անձնագրոն սեռփոխա-
կան գործողության կլասիկ օրինակ, վոր կոտարված
է ժողովրդի իրավունքները պաշտպանելու նպատակով.
Շտերնը միայնակ չէ: Անհատական սեռփոխի հուրը
բարբոխում է»:

Մորիզգալին Ռուսաստանի հետ պատերազմի մեջ
չլինելը նշանակում է չարաչար վիրավորել իհաշիվ
ոտարերկրյա պետությունների ապրող եմիգրանտնե-

րին, և դրա համար մահ է սահմանված:

«Վիրավորված ազգային հպարտության խաղած
զգացումն իր արժանությունը գտավ Շտերնի կրակոց-
ներում... Շտերնի կրակոցը հնչեց հավանորեն բավա-
կան բարձր ու ազդու հնգամյակը ստեղծող ռուս ու
ռուս ոտարերկրյա արժեքներով: Թող նրանք, ում հարկ է,
յալ լսեն այն (կրակոցը), քանի դեռ ուր չեն»:

ՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՆՈՒՄՆ ԿՈՉ

Բոլոր այս մեջ բերումները նույն բանն են կրկ-
նում: Այն զաղափարը, վոր քարոզում են նրանք,
այն է ոտարերկրացիների սպանություն, այնքան է
պտտվում ողում, վոր ցարական գրող Լոմկին իր վե-
պում, հրապարակված ապրիլին խարբինում, «Ռուսպոր»
(վոդ) լրագրում, բերում է ահանավոր քաղաքական
դործիչների (նույն թվում նաև Ֆրանսիական հանրա-
պետության պրեզիդենտի) սպանությունների մի ամ-
բողջ շարք՝ կատարված սպիտակ գվարդիականների
կողմից: Այդ սպանությունները նկարագրված են այն-
պիսի մանրամասնություններով, վորոնք պետք է զար-
մանք պատճառեն բոլոր նրանց, ովքեր իրազեկ չեն
լեզվի այդ նախապատրաստական «գրականություն»:

Սպանությունների և արյունոտ լեռնաթմբերի ամ-
բողջ շարք կոչեր տարածվել են «դեմոկրատական»
լեզվներում, տարածվել են միանգամայն անպատիժ,
այն ժամանակ, յերբ հասարակության բոլոր անդա-
մների ռացիոնալ աշխատակցության հիման վրա ար-
ված կոմունիստական սովորական պահանջները հրա-
պարակելու համար իշխանությունները բանտ են նե-
տել, խոշտանղել են, ուսանել:

Քարի ֆրանսիական հասարակութուն, վոր դեռ հալածուած են Պոլանկարեյին ու Տարդեյին այնպես, ինչպես կուրորեն հալածուած եյիր և Ռոշետին և Ուստրիկին և հալածալու չես նրանց հաջորդներն: Ականջ դիր այն բանին, ինչ բացահայտ կերպով արտահայտվել է այստեղ Ֆրանսիայում, ուր դու, բոլոր սահմաններն անցած միամտությամբ լերեակալում ես, իբր լեզ ղեկավարում են լոյալ մարդիկ, մարդիկ, վորոնք պաշտպանում են հանրապետութունը և խաղաղութունը: Բացականչիր ինձ հետ միասին, վոր ժամանակակից ամբողջ պատմության մեջ չի կարելի գտնել առավել բացահայտ պրովոկացիաներ, առավել բացարձակ ու ստոր նախապարտաստութուն այն մարդկանց սպանության, վորոնք խոշոր դեր են կատարում լերկրի կյանքում նրա համար, վորպեսզի հետո միլոնավոր զինվորների սպանդ կազմակերպեն:

ՊՐՈՎԱԿԱՑԻԱ ՄԱՆՁՈՒՐԻԱՅՈՒՄ

Հայտնի յե այն դերը, վոր խաղում են Հեռավոր Արևելքում սպիտակ գվարդիական բանդաները, ձգտելով պրովակացիայի լենթարկել ԽՍՀՄ-ը ճապոնիայի հետ պատերազմելու: Մենք գիտենք զինված հարձակումների խորհրդային հիմնարկների վրա Մանջուրիայում, սաբոտաժի ակտերի մասին Զին-Արևելյան լերկաթուղագծում, կամուրջների վոչնչացումներ և այլն խորհրդային տերիտորիայում: Ո՞վ կհավատա, վոր այդ բանվորական պրոպագանդան, վոր կատարվում է զենքերալ Միլլերի Փարիզում լեղած գլխավոր շտաբի անմիջական ղեկավարությամբ, խարբինյան ներկայացուցիչ զենքերալ Դիտրիխսի միջոցով, հնարա-

վոր կլինեիր առանց ճապոնական իմպերիալիստական տարրերի և այլ պետութունների աջակցության: Այդ խաղերը 1929 թվին զինված կոնֆլիկտ առաջ բերեցին մի կողմից իմպերիալիստական պետութունների ծառայության մեջ գտնվող չինական զենքերայինների և մյուս կողմից՝ խորհրդային միության մեջ: Շնորհիվ խորհրդային ղեկավարության և խորհրդային կառավարության սառնարյունության և խաղաղութուն պահպանելու իսկական ցանկության, այդ կոնֆլիկտը պատերազմի չփոխվեց: Սպիտակների բանդիտիվն իր նպատակին չհասավ: Սակայն լերկմոր ժամանակով արդյոք այն ջլատվեց:

Նրանք, ովքեր կամենում են հանցագործութունների միջոցով սպանդ առաջ բերել, ափսոսում են կորցրած ժամանակի համար: «Նաբատը» 1932 թ. փետրվարի 12-ին գրում է.

«Պեսե է սկսել անել այն, ինչ պեսե եր անել 14 տարի առաջ, — սրբազան պատերազմ սկսել սասանայի դեմ: Մեք պեսե է վոչ միայն սրբազան պատերազմ սկսեմք, այլ յեվ դիվային կոստում»:

«Նաբատ»-ը գտնվում է վոստիկանական պրեֆեկտուրայի հսկողության տակ, և նրա հետ կապը պահպանում է «Սյուրտե Ժեներալի» դորժակալ Կրուչկովը, վոր գտնվում է կամխար Բիտելիտրա մադրության տակ:

Սակայն հարկավոր են արդյոք բոլոր այս մանրամասնութունները: Յեթե անդամ չլինեիր այս «գործի կապերը» ֆրանսիական վոստիկանության և սպիտակ գվարդիական եմիգրացիայի մեջ, վոր կազմակերպված է տեղերի և սպանության նպատակներով, միթե պարզ չե, վոր վոստիկանութունը և Տարդեյի կառավարու-

Թյունը սքանչելի կերպով իրազեկ էլին այդչափ պարզորոշ արտահայտած տրամադրության, վորը պետք է տարմաբանորեն հանգեցնել Գորգուլովի կատարած մահափորձին:

Ահա ինչու չես մեղադրում եմ Տարդ'ելին և վոստիկանության շեֆ Կյապպին այն բանում, վոր նրանք փաստորեն հանդիսանում են հանրապետության նախագահ Դումերի սպանության համախոհները:

ԻՆՏԵՐՎԵՆՏՆԵՐԻ ՊԼԱՆՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ

Վերադառնանք սակայն մի քանի ընդհանուր փաստերի, վորոնք թեպետ և պարզ են շատերի համար՝ այժման դեպքերից հետո, բայց և այնպես անգիտացվում են դեռ «հասարակական կարծիքի» կողմից, մի կարծիք, վորը մատուցվում է ամեն տեսակի համեմունքներով և վորը թույլ է տալիս իրեն այդպես խաբել: Մեծ պետությունները չերեք չկարողացան ճանաչել ԽՍՀՄ-ը, վորը 1917 թվից ձգտում է սոցիալիզմ կառուցել: Աշխարհի այդ վեցերորդ մասի իդեալները, ամենից հետամնաց ու ստրկացած այդ չերկրի, վոր այժմ ընթանում է մարդկության հարազատ զարգացման գլուխ անցած և կառուցում է իրավահավասար պրոլետարական հասարակություն, դասակարգերը վոչնչացնելու պայքարում, ամբողջ աշխարհին թվում էր, և միանգամայն իրավացիորեն, ինչ վոր ճակատագրական՝ հանդեպ կապիտալիզմի հիմնական սկզբունքների, վոր հիմնված է մարդը մարդուն շահագործելու վրա: Այդ սոցիալիստական և քաղաքական թշնամանքը չեր դադարում չերևան գալ զանազան ձևերով, վոր սկզբում արտահայտվեց վորպես զինված

ինտերվենցիա, տնտեսական բռնկող, ծայրամասային պետությունների ստեղծելով՝ նրանց ուժեղացնելով, վորոնց վերածնունդը կամ ընդարձակվելը հետևանք էլին վոչ թե լիբերալ աշխարհացեղների, այլ միջազգային վոստիկանական նկատառումների բնույթ էլին կրում:

Ժամանակի ընթացքում կապիտալիստական յերկրները, սակայն, հասկացան, վոր իրենց շահերի տեսակետից իսկ նպատակավոր է ԽՍՀՄ-ի հետ առևտրական հարաբերություններ սկսելը, իսկ հակախորհրդային կամպանիան ստացավ այլ բնույթ, ավելի գաղտնի ձևեր սաբոտաժի, շպիոնաժի և զրպարտության:

Ընդդեմ ամբողջ աշխարհում աճող պրոլետարական ինտերնացիոնալի հանդես չեկան այլ համաշխարային կազմակերպություններ — Փաշիզմ, սպիտակ կամ սև ինտերնացիոնալներ, վոստիկանություն, վորը կարող է առանց արգելքի կամպանիա մղել նաև խաղաղ ժամանակ, և բոլոր այդ կազմակերպությունները գործում էլին լայն ֆինանսական ոժանդակություն ստանալով կապիտալիստներից:

Բայց այն չափով, ինչ չափով նոր պետության մարդկային և տրամաբանական սկզբունքների ազդարարությունը ուղեցվում էր խոշոր տնտեսական նվաճումներով և անընդհատ վերելքով, համաշխարհային կապիտալիզմի վողբերգական անկման հետ միաժամանակ, այն ժամանակի չեր ԽՍՀՄ-ում գործադրկության վերացման հետ միաժամանակ աճում էր գործադրկությունը կապիտալիստական յերկրներում՝ վերջիններիս ավելի ու ավելի խորը վերքեր պատճառելով, թշնամանքը դեպի ԽՍՀՄ-ը կրկին ագրեսիվ բնույթ ստացավ:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԱՌԱՋ ԲԵՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Զրպարտութեան ուժեղացումը, լեզենդան հարկադիր աշխատանքի, դեմպինգի մասին, վաճառված ժուռնալիստ ժեռ լոնդոնի խեղդատակային պատմութիւնները և այլն, այդ ամենը վոչ միայն հնարովի լին, այլ և կատարելապէս հակասական են իրականութեան: Այդ պրոպագանդան, վոր սկսված է համաշխարհային մասշտաբով և նպատակ ունի խղման համար հասարակական կարծիք նախապատրաստել, մինչև որս դեմ է առել խորհրդային միութեան խաղաղութիւն պահպանելու անխախտ ձգտման: Դուրս յեկավ, վոր րան-վորա-գլուղացիական պետութիւնը, «ատամներում դանակ ունեցող մարդկանց» յերկիրը աշխարհում միակ պացիֆիստական պետութիւնն է:

Նախ և առաջ, շնորհիվ «աշխատանքը բոլորի համար» սկզբունքների, ընդհանուր աշխատակցութեան, արտադրական ջանքերի և աշխատանքի արտադրանքի ռացիոնալ բաշխման, շնորհիվ իր ամբողջ արդարացի, պարզ, անթերի մեխանիզմի ապա շնորհիվ իր ընդհանուր զինաթափման առաջարկների, վորը նրա ներկայացուցիչները չեն դադարում պաշտպանել համաշխարհին կոնգրեսներում: Շնորհիվ լայն տնտեսական աշխատակցութեան իր առաջարկի (միմյանց վրա չհարձակվելու տնտեսական պրոեկտը), շնորհիվ հարկան յերկրների հետ կնքած պայմանագրերի՝ բոլոր կոնֆլիկտները խաղաղ միջոցներով լուծելու վերաբերյալ: Յեւ վերջապէս, շնորհիվ իր վճռականութեան՝ յելույթների պրովակացիաների չհնթարկվելու, վորոնք կարող են այնպիսի գրութիւն ստեղծել, վորից դժվար կլինի յեւ զտնել:

Այդ պրոպագանդան դիմադրութեան է հանդիպում նաև բանվոր դասակարգի կողմակերպված մասի կող-

մից, վոր ափելի ու ափել քիչ է տրամադիր կոմունիստական Ռուսաստանի դեմ դուրս գալ: Այդ պատճառով հարկավոր է խորամանկութեան դիմել, վորպեսզի յերկրները մեկը մյուսի յետևից կատարված փաստի առաջ դրվեն: Սպիտակ եմիգրանտների այդ կլիկան, վոր ականավոր մարդկանց սպանութեան հրամաններ է արձակում, վորպեսզի պատերազմ առաջ բերի, կատարում է իմպերիալիստական մեծ պետութիւններ պլանները: Նման սպանութիւնները կարող են հիմք ծառայել նոր գրգռումների, և պանուրգյան վոչխարները*), վորոնց թիվն այնչափ շատ է մեր, այսպիսի ասած, ազատ յերկրներում, արձագանք կտան վաճառված մամուլի կոչին: Պարադոքս չի լինի, յեթե ասենք, վոր յերկու կողմից ել կսկսված են միմյանց հետ ընդհանուր շահերով: Յեւ մերկացնում եմ այստեղ այդ զգվելի համաձայնութիւնները, այդ հանցագործ ոժանդակութիւնը նրա համար, վորպեսզի բաց անեմ իմ հայրենակիցների աչքերը, վորոնք հաշիվ չեն տալիս իրենց ստեղծված դրութեան մասին: Յեւ զիտեմ, վոր վոչ մի նոր բան չեմ հաղորդում ինֆորմացիաներ ունեցող մարդկանց, վորոնք իրազեկ են միջազգային քաղաքականութեան կուրսին և նրանց, վորոնք առաջ են բերել այդ քաղաքականութիւնը:

ԿՈՐԳՈՒԼՈՎԸ — ՍՊԻՏԱԿ ԳՎԱՐԴԻԱԿԱՆ Ե

1932 թվի մայիսի 6-ին, ֆրանսիական վոստիկանութեանը քաջ հայտնի Գորգուլովն առանց վորեն դժվարութիւնների, մոտեցավ պրեզիդենտ Դումերին, վոր առանց պահապանների հսկողութեան եր և մահա-

*) Այսինքն, վոչխարամիտ մարդիկ: Ժ. Թ.

ցու վերափոխեց նրան՝ դեմդեմաց կրակելով։ Վկան,
քաջ հայտնի ժուրնալիստ Ժակ Մորտանը հայտարարե-
լել է, վոր առաջին և յերկրորդ կրակոցների մեջ ան-
ցավ վոչ պահաս քան 10-15 վարկյան։ Կրո՞ք Յարրե-
րի կինը մատնանշել է Հիշարին Գորգուլովի կասկա-
ծելի ընթացքի մասին, վորը նկատվել է նաև ուրիշ-
ների կողմից։ Հիշարը հրաժարվել է նրան ձերբակալել,
անտարակույս այն պատճառով, վոր նրան ճանաչե-
լիս է յեղել։ Նա ընթանում էր պրեզիդենտի առջևից՝
նրա համար ճանապարհ բացելու բաղձության մեջ, վո-
րի թիվը, համաձայն բոլոր տվյալների, մեծաքանակ
չի յեղել։ Միանգամայն ակնահայտնի չե, վոր ձեռք
առնված չեն յեղել նախազգուշական տարրական մի-
ջոցներ, վորոնց մասին վոստիկանությունը սովորա-
բար չերե՛ք չի մոռանում։ Առաջին խոսքը, վոր ասել
է մարդասպանը կրակելուց հետո, յեղել է. «Յիս կա-
մենում եյի հարկադրել Ֆրանսիային կոնֆլիկտի մեջ
մտնել Ռուսաստանի հետ»։ Այդ բառերում իր պարզ
արտահայտումն է գտնում այն պրոպագանդան, վորը
վաղուց արդեն վարում են սպիտակներն իրենց լրա-
զրերում։

Վորպեսզի Գորգուլովի սպանությունն իր նպատա-
կին հասնի, հարկավոր էր, ինչ ուզում է լինի, նրան
բայլելիկ կամ բայլելիկների կողմնակից դուրս բերել։
Այդ զաղրելի խաբեբայության անհրաժեշտության
առաջին ցուցմունքը տրվեց Տարդ'ելի պաշտոնական
հաղորդագրության մեջ։ Դեպքերի ընթացքն այսպես
է. մարդասպանի առաջին հայտարարությունները
միանգամայն նորմալ են։ Այդ հայտարարությունները
հաղորդվեցին մայիսի 6-ի յերեկոյան և նույնիսկ մա-
յիսի 7-ի առավոտյան մի քանի լրագրերում։ Բայց

այստեղ պաշտոնական ղեկավարները Գորգուլովի յե-
լույթը ոգտագործելու անհրաժեշտության լոզունգ են
տալիս — հնարավոր դիպլոմատիկական ինցիդենտը և
բարդությունները կարող են առաջ բերել հակախոր-
հըրդային կամպանիա և, պետք հուսալ, պատերազմ։
Ահա ինչու Տարդ'են զայրացած էր լրագրերի առաջին
հաղորդագրություններից և մի խոշոր ժուռնալիստի
շշպրեց, վորի սխալը կայանում էր այն բանում, վոր
նա ճշմարտությունն էր ասել։ Ժուռնալիստներին հե-
ռացրին վոստիկանական թաղամասերից, ուր նրանք
կարող էյին հարցաքննության արդյունքների
մասին ճիշտ տեղեկություններ ստանալ։ Ներքին
գործերի մինիստրը, ամենևին հաշվի չառնելով Գորգու-
լովի հայտարարությունը, առաջին հաղորդագրությամբ
դուրս բերեց նրան վորպես անարխիստ և վոչ այնքան
նորմալ մարդ։ Յերեկոյան նոր հայտարարություն։
Տարդ'են հաղորդում է, ամենևին հաշվի չառնելով իր
առաջին հայտարարություններն ու մարդասպանի
ասածները, վոր Գորգուլովը ներքայլելիկ է։

Մամուլի վորոշ որդաճաններ մեծ ազդեկով սկսում
են համախառնախան կամպանիա։ «Լիբերտեն» գրում
է. «Հեղափոխությունը գործի չե»։ Ռենեգատ և դավա-
ճան Միլ'երանը, քաղաքական ասպարեզի ամենից ար-
համարհելի դեմքերից մեկը, ցինիկաբար հայտարա-
րում է.

«Իմ սացած անձնական տեղեկություններն ասում
են, վոր մաքառասպանը պատկանում է բայլեփիկյան
ռեզուլյար ուժերի բվին» («ԵՆՏրանսիման», մայիսի
7-ին)։

Անգլիական խոշոր որդան «Թայմսը», վորին հեղա-
փոխական սիմպատիաների մեջ կասկածելու առիթ

չկա, գրում է. «Մարդասպանը հայտարարել է, վոր ինքը ռուսական ֆաշիստ է, բայց վորովհետև Ֆրանսիան գտնվում է ընտրությունների նախորդակին, ապա շատ լրագրեր կամենում են նրան դուրս բերել վորպես կոմունիստ նրա համար, վորպեսզի ազգաբնակությունը վոտքի հանեն այդ կուսակցության դեմ»։ Նրա մեջ վորոշ ճշմարտություն կա, բայց իմպերիալիստների ու նրանց գործակալների նպատակները նախընտրական կամպանիայի շրջանակներից շատ ավելի հեռու չեն գնում։ Սուտ լեզունքը տարածվում է հետագայում ևս, չնայած այն բանին, վոր Գորգուլովը չբռնեք չի փոխում իր ցուցմունքները։ Դուստավ Երվեն գրում է. «Վիկտոր»-ում. «Միայն շնորհիվ այն վախկոտություն, վորը ցուցաբերում ենք մենք հանդեպ Մոսկվայի հանցագործությունների, խեղճը կամեցել է պատժել ֆրանսիական հանրապետության պաշտոնական ներկայացուցչին»։

ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՎՈՐԸ ԿԱՏԱՐՎԵՑ ՓԱՍՏԵՐԸ ԽԵՂԱԹՅՈՒՐԵԼՈՒ ՇԻՄԱՆ ՎՐԱ

Քննությունը կառարվում է միակողմանի և շտապ։ Մի ամբողջ շարք անիմաստ հակասական ցուցմունքներ տրվեց այնպիսի մարդկանց կողմից, վորոնք հանկարծ հրապարակ չեկան այդ մոմենտին (որինակ, Գորգուլովի չեխո-սլավական կոմկուսակցության պատկանելու վերջան, այն ինչ նա պատկանել է չեխո-սլավական սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության և այլն)։

Բնորոշ է, վոր քննիչ Ֆուլերին անձնական հարաբերություն է պահպանում սպիտակ դավադրիա-

կանների հետ, Թուլլ է տվել նրանց իր շքեղ վիլլայում մատուռ կառուցել, ուր հավաքվում էին նրանք, համակրական վերաբերմունք եր ցուցց տալիս նրանց։ Ջարմանալի չէ, վոր նա չեր վորոնում Դումբրի սպանություն իսկական և այնքան ակնհայտնի պատճառները։

Մեծ զզվելի մամուլը, վոր ամեն հիմք ունի ստեղծել պրոլետարիատին, ամբողջությամբ պաշտպանում էր Տարդ'եյին։ «Ժուրնալը», «Սևի դյու պեպլը», «Ժուրնալ Դե Դեբան», «Ենսրանսիմանը», «Լիբերեսեն», «Եկո դե պարիս» ընթանում էին հակախորհրդային զզվելի, զրպարտիչ կամպանիայի առաջին շարքերում։ Նրանք չենում էին այն բանից, վոր առաջին հերթին հարկավոր է ավելի շատ զրպարտել, վորովհետև, համաձայն ժուրնալիստիկայի ասպարեզում իրենց մեծ ուսուցչի ուսմունքի, զրպարտությունից միշտ մի բան մնում է. վորովհետև գործը աննախատեսելի ընթացք ստացավ, ապա վոստիկանությունը հանդես չեկավ, հայտարարելով, վոր Գորգուլովը գործում է միանգամայն ինքնուրույն, մի բան, վոր հակասական է այդ սպիտակ բաղնիքի վողջ գործունեության։ Մատնանշենք մի հանգամանքի վրա, վոր անհրաժեշտ է դարձրել Տարդ'եյի և նրա վոստիկանների նահանջը տկնահատ փաստերի առաջ, «Ենդեպանդանս Բեյլիքը», վոր հնարել էր Գորգուլովի ունեցած կապը բելգիական կոմունիստների հետ, հարկադրված էր հրապարակել Բեյլիքի վոստիկանության պաշտոնական ներ-
համար։

ԿԱՊԸ ԳԼԽԱՎՈՐ ՇՏԱԲԻ ՅԵՎ ՅՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՇԵՏ

Գորգուլովը, գուցե, անասուն է, բայց համեմատյա-
ն դեպք, սպիտակ գվարդիական անասունը: Անիմաստ և
զգվելի ֆարսը, վոր կաշանում եր նրանում, վորպես-
զի կարմիր լարիկ կպցրվի այդ սպիտակ գվարդիա-
կանին, վորը միայն հպատակվել է իր իշխանության
հրամանին և հուսահատորեն կռվում է, մնալու հա-
մար այն, ինչ վոր է ինքը, վերջնականապես մերկաց-
ված է մարդասպանի քաղաքական կարոյերան բնու-
թագորող անվիճելի փաստերի հանդեպ:

Դա հեղափոխության կողմից եքսպրոպրիացիայի լեն-
թարկված խոշոր կալվածատիրոջ զավակ է, վոր ստեղ-
ծել է եքսպրոպրիացիայի լենթարկված սպիտակ գվար-
դիականների կուսակցությունը («կանաչները» գյուղա-
ցիական կուսակցությունը, ռուսական ֆաշիստական
կուսակցությունը): Այդ կուսակցություն ֆաշիստական
ծրագրերը, վորի նպատակն է Ռուսաստանի հետ պա-
տերազմը, վոչ վորի համար գաղտնիք չեր:

Այդ ծրագրերը հրապարակված էր 1930 թվին
«Ռուլ» (զեկ) և 1931 թվին «Վեռամնուկ» (Возро-
ждение) թերթում: Գորգուլովը քաղվածքներ է հրա-
պարակել Ռուսաստանի դեմ պատերազմելու ծրագրից:
«Կանաչները» ծրագրի առաջին կետը կոչ է անում
պատերազմել Խորհրդային միություն դեմ:

Գորգուլովը ծառայել է սպիտակ գվարդիական
բանակում՝ վորպես կազակային սպա: Մոնոկոյում
(ուր կարելի չէ ապրել միմիայն Ֆրանսիական վոսթի-
կանությամբ բուլլիսիությամբ) գտնված նրա ուսանողա-
կան գրքուկում ցարական իշխանության կնիքներ

կան: Նա անդադար ագիտացիա չե մղել հոգուտ սպիտակ
տեռորի՝ ֆրանսիական գլխավոր շտաբի և ֆրանսիա-
կան կառավարության հետ ձեռք ձեռքի տված: Նա
մշտական կոնտակտի մեջ է չեղել Ռենուլի բանվոր և
վոստիկան կրյուչկովի հետ, և վոստիկանական ժուր-
նալիստ Ժեռ Լոնդոնը, վոր մեկնել էր Պրադա՝ «գործի
քննության» համար, ինքը հարկադրված է խոստո-
վանել, վոր նշանավոր տեռորիստ Յակովլևիլը՝ «Նա-
բատի» հրատարակիչը, վոր մշտապես լինում է Բեր-
լինի ֆրանսիական դեսպան Ֆրանսուա Պոնսելի մոտ,
չեղել է Գորգուլովի մոտիկ ընկերը: Գորգուլովը կապ է
պահպանելիս չեղել նաև Մասլովի հետ — սպիտակ
գվարդիական կազմակերպության ղեկավարի հետ, և
զենեքալ Միլլերն ընդունել է, վոր ինքը ճանաչում է
նրան:

Գորգուլովի հրապարակով արած հայտարարու-
թյունները, այն է՝ «Յես կամենում ելի հարկադրել
Ֆրանսիային կոնֆլիկտի մեջ մտնել Ռուսաստանի
հետ» («Ժուրնալ»), «Յես տեսնում ելի, վոր Ֆրան-
սիան աշխատակցում է բալլիսիկների հետ և դրա
համար յես վճռեցի սպանել նրա ղեկավարին» («Ժուր-
նալ»), «Յես ֆրանսիական ազգայնականների մեջ
բարեկամներ ունեմ» («Պոի Ժուրնալ»), «Յես կազակ
եմ և պատրիոտ, յես կամենում ելի հարկադրել Ֆրան-
սիային՝ կռվել բալլիսիկների հետ... յես կրակեցի, վո-
րովհետև Ֆրանսիան սիրում է բալլիսիկներին», ինչ-
պես և այն ամենն, ինչ Գորգուլովը գրել է սպիտակ
մամուլում և ինչ հանգում է նրա իսկ ֆորմուլային՝
«Պատերազմ — ահա ռուս եմիգրանտների փրկու-
նը, կեցցե պատերազմը», — այդ ամենը լուկ արտացո-
լանքն է ընդարձակ պրովակացիայի սպիտակ գվար-

դիական կազմակերպությունների, շախմատի կազմակերպման, սուտ հաղորդագրությունների, ֆալսեթների, ռումբեր պատրաստող և սպանությունների նախապատրաստող կազմակերպությունների, և վորի վերջին նպատակը հանգում է այն բանին, վորպեսզի մեծ պետություններին մղեն խՍՀՄ-ի դեմ պատերազմելու:

Ահա վորն է կոկորդիլոսյան արցունքների գինը, վոր թափում էլին սպիտակ գվարդիականները, չերբ բացվեց նրանց ամենից հլու և ցինիկ գործակալներից մեկի դերը:

ՅԵՍ ՍԵՂԱԴՐՈՒՄ ԵՍ

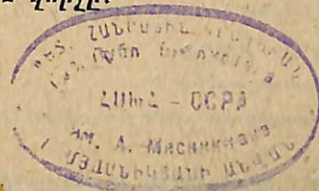
Կրկնում եմ, վոր ալն ամենն, ինչ ասել եմ չես, հիմնված է ճշմարտության վրա: Վոչ վոք և վոչինչ չի կարող փակել իմ բերանը: Յեթե բանտապահներն ու մարդասպանները հարձակվում են ինձ վրա, ապա դա լոկ վկայում է այն, վոր չես արդարացի չեմ: Յես ինձ վրա չեմ վերցնում պատասխանատվությունն այն բանի, ինչ գրում եմ և ինչ ուղղված եմ մի կողմից բոլոր աշխիվ մարդկանց, իսկ մյուս կողմից — սահմանված իշխանություններին: Բայց չեմ գիտեմ, վոր իմ ձայնն արտահայտում է ամբողջ աշխարհում սփռված մասսաների կարծիքը, և վորի ուժն աճում է որեց-որ: Այդ մասսայի և այդ ուժի անունից չես հայտարարում եմ այդ մասին ֆրանսիական հանրապետության պրեզիդենտին, վորը սպանվածի հաջորդն է, մինիստրների խորհրդի նախագահին և բոլոր նրանց, ովքեր կանգնած են Ֆրանսիայի դատական ապարատի գլուխ:

Յես պահանջում եմ ձերբակալել կառավարության

գլուխ կանգնած անձանց, վորոնց լավ հայտնի չեն սպիտակ գվարդիականների արարքները և մեղսակից են տեղի ունեցած քաղաքական սպանություններին:

Յես պահանջում եմ պատժել անկ անկ յեվ ձերբակալել վոսիկանություն պրեմիեր Սյապպին, վորը ճանաչում էր վոստիկանության հետ հարաբերությունն ունեցող մարդասպանին, վորը գիտեր բոլոր արտահայտված սպառնալիքների մասին և վոչինչ չի արել հանրապետության պրեզիդենտին պաշտպանելու համար և ամենից ավելի պատասխանատու յե նրա բռնի մահվան մեջ:

Յես պահանջում եմ ձերբակալել սպիտակ գվարդիական լիդերներ Կեքեմսկուն, Միլլերին յեվ Յաբլոնովսկուն, վորոնք ներշնչում և ջատագովում են սպանությունները, ագիտացիա յեն մղում խՍՀՄ-ի դեմ պատերազմ առաջ բերելու և Ֆրանսիան դարձրել են իրենց կենտրոնական վորջը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Յեւ մեղադրում եմ	3
Պետութուն պետութեան մեջ	5
Սպիտակ բանդիւտները հրաձգութեան են վարժվում	8
Ոձի բնիկ	11
Սպիտակ գվարդիական հերկնակին	14
«Սպանիր»... և սպանութիւնը տեղի յետնենում	17
Սպիտակ բանդիւտները փոխում յեն տակախկան	18
Ստոր խոստովանութիւններ	20
Սպանութեան բացահայտ կոչ	23
Պրովակացիա Մանջուրիայում	24
Խնտերվենտներէ պլաններին համապատասխան	26
Պատերազմ առաջ բերելու համար	28
Գորգուլովը սպիտակ գվարդիական է	29
Քննութիւն, վորը կատարվեց փաստերը խեղաթյուելու հիման վրա	32
Կապը զլխավոր շտաբի և ֆրանսիական կառավարութեան հետ	34
Յեւ մեղադրում եմ.. .. .	36

«Ազգային գրադարան»

NL0198441

Գիրք 30 Կ.

Ա. ԲԱՐԵՅՍ
Կ Օ Բ Վ Ի Ն Ի Յ ՈՒ

Գոսիզդատ ՀՍՀՐ Արմենի
Երևան — 1933 թ.